

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002558

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ від 15.07.2026 № 1079/ст



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марченко Роман Валерійович

2. Roman Marchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 281

Назва наукової спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Дата захисту: 25-06-2026

Спеціальність за освітою: Соціологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13582

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.35, 10.17.51, 11.15.89

Тема дисертації:

1. Взаємодія засобів інформації та органів публічної влади: державно-управлінський аспект
2. Interaction of mass media and authorities: the state-management aspect

Реферат/анотація:

1. Дисертаційну роботу присвячено вирішенню науково-прикладної проблеми вдосконалення механізмів взаємодії засобів масової інформації та органів публічної влади в системі державного управління України. Актуальність дослідження зумовлена потребою подолання інституційної фрагментарності, нормативно-правових колізій та відсутності цілісної концепції такої взаємодії в умовах цифровізації, воєнного стану та європейської інтеграції. У першому розділі досліджено теоретичні засади взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації. Систематизовано наукові підходи до вивчення цієї проблематики, виокремлено основні тематичні напрями: інформаційна політика, імідж влади, зворотний зв'язок, громадянське суспільство та відкритість даних. Встановлено наявність «теоретичного дефіциту» у сфері державного управління, пов'язаного з відсутністю комплексних моделей взаємодії влади та медіа. Уточнено категорійний апарат дослідження шляхом розмежування понять «взаємодія», «комунікація» та «інформаційна політика». Обґрунтовано роль засобів масової інформації як ключового посередника між владою та суспільством, здатного одночасно забезпечувати громадський контроль і впливати на формування суспільної думки.

Ключовим теоретичним результатом стало авторське визначення принципу інформаційної прозорості в системі публічного адміністрування як базового імперативу діяльності органів влади, що передбачає інституційно забезпечену відкритість інформації через формалізовані механізми взаємодії із засобами масової інформації. Принцип розкрито через змістову складову (цілі, цінності, підзвітність) та інституціонально-функціональну складову (механізми реалізації). Доведено, що прозорість є інтегральною характеристикою управлінської діяльності, яка створює умови для громадського контролю та ефективного зворотного зв'язку. У другому розділі проаналізовано особливості взаємодії органів публічної влади і медіа в європейському та українському контекстах. На основі вивчення практики Європейського Союзу визначено основні інструменти забезпечення медіаплюралізму: моніторинг медіавласності, грантову підтримку незалежних медіа, сприяння журналістським розслідуванням та оцінювання ризиків для медіасередовища. Встановлено, що європейська модель базується на поєднанні регуляторних, інституційних і фінансових механізмів. Проаналізовано діяльність медіарегуляторів у країнах Заходу та сучасні тенденції цифровізації медіаринку. Визначено позитивні зміни в Україні, зокрема закріплення принципів демократичної комунікації в Законі України «Про медіа» та розвиток інституційних гарантій редакційної незалежності. Водночас виявлено системні проблеми: недостатню прозорість взаємодії влади і медіа, обмежене використання медіа як інструменту громадського контролю, ризики політичного та економічного впливу на редакційну політику, а також невідповідність між формальними нормами та практикою їх реалізації. Запропоновано шляхи усунення окремих законодавчих колізій. У третьому розділі розроблено концептуальну модель удосконалення взаємодії органів публічної влади та засобів масової інформації, яка поєднує політичний, інформаційний та легіслативний виміри державного управління. Модель орієнтована на забезпечення балансу між свободою медіа, національною безпекою та правом громадян на інформацію в умовах воєнного стану та європейської інтеграції України. Визначено три стратегічні напрями її реалізації. Перший передбачає правове врегулювання діяльності новітніх медіасуб'єктів та цифрових платформ шляхом визначення їхнього статусу й запровадження стандартів достовірності інформації. Другий спрямований на вдосконалення діяльності медіарегуляторів, гармонізацію національного законодавства з європейськими нормами та впровадження механізмів прозорості медіавласності. Третій орієнтований на забезпечення балансу між свободою слова та захистом інформаційного простору через запобігання тиску на журналістів і протидію інформаційно-психологічним операціям виключно правовими методами. Розроблено практичні рекомендації для Кабінету Міністрів України, Міністерства цифрової трансформації України та Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Результати дослідження впроваджено в діяльність Асоціації міст України та Українського медіа дому, що підтверджує їх практичну значущість.

2. The dissertation is devoted to solving the scientific and applied problem of improving the mechanisms of interaction between mass media and public authorities within the public administration system of Ukraine. The relevance of the study is determined by the need to overcome institutional fragmentation, regulatory inconsistencies, and the absence of a comprehensive concept of such interaction under the conditions of digitalization, martial law, and European integration. The first chapter examines the theoretical foundations of interaction between public authorities and mass media. Scientific approaches to the study of this issue are systematized, and the main thematic areas are identified, including information policy, government image, feedback mechanisms, civil society, and open data. The existence of a “theoretical deficit” in the field of public administration is established, which is associated with the lack of comprehensive models of interaction between government institutions and the media. The conceptual framework of the study is refined through the differentiation of the notions of “interaction,” “communication,” and “information policy.” The role of mass media as a key intermediary between government and society is substantiated, emphasizing its capacity to ensure public oversight while simultaneously influencing the formation of public opinion. The key theoretical contribution of the study is the author’s definition of the principle of information transparency within the public administration system as a fundamental imperative of public authorities’ activities. This principle presupposes institutionally ensured openness of information through formalized mechanisms of interaction with mass media. The principle is revealed through its substantive component (goals, values, accountability) and its institutional-functional

component (implementation mechanisms). It is demonstrated that transparency constitutes an integral characteristic of administrative activity, creating conditions for public oversight and effective feedback. The second chapter analyzes the peculiarities of interaction between public authorities and media in both European and Ukrainian contexts. Based on the examination of European Union practices, the principal instruments for ensuring media pluralism are identified, including media ownership monitoring, grant support for independent media, promotion of investigative journalism, and assessment of risks to the media environment. It is established that the European model is based on a combination of regulatory, institutional, and financial mechanisms. The activities of media regulators in Western countries and contemporary trends in media market digitalization are analyzed. Positive developments in Ukraine are identified, particularly the consolidation of democratic communication principles in the Law of Ukraine "On Media" and the strengthening of institutional guarantees of editorial independence. At the same time, several systemic problems are revealed, including insufficient transparency in government-media interaction, limited use of media as an instrument of public oversight, risks of political and economic influence on editorial policy, and discrepancies between formal legal norms and their practical implementation. Ways of eliminating certain legislative inconsistencies are proposed. The third chapter develops a conceptual model for improving interaction between public authorities and mass media, combining political, informational, and legislative dimensions of public administration. The model is aimed at ensuring a balance between media freedom, national security, and citizens' right to information under the conditions of martial law and Ukraine's European integration. Three strategic directions for its implementation are identified. The first involves the legal regulation of emerging media actors and digital platforms through the definition of their status and the introduction of information reliability standards. The second focuses on improving the activities of media regulators, harmonizing national legislation with European standards, and implementing mechanisms for transparency of media ownership. The third is aimed at ensuring a balance between freedom of expression and the protection of the information space through preventing pressure on journalists and countering information and psychological operations exclusively by legal means. Practical recommendations have been developed for the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Ministry of Digital Transformation of Ukraine, and the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting. The research findings have been implemented in the activities of the Association of Ukrainian Cities and the Ukrainian Media House, which confirms their practical significance.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Марченко Р. В. Державно-управлінські аспекти функціонування медіапростору: досвід країн ЄС. Наукові перспективи. 2022. №8 (26). С. 47-56. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-8\(26\)-47-56](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-8(26)-47-56)
- 2. Марченко Р. В. Особливості розвитку медіа на загальнодержавному й локальному рівнях у розвинених країнах світу. Наукові перспективи. 2022. №8 (26). С. 445-453. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-8\(26\)-445-453](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-8(26)-445-453)
- 3. Марченко Р. В. Дискурсне поле проблематики формування взаємодії органів влади і засобів масової інформації. Наукові інновації та передові технології. 2023. №2 (16). С. 87-97. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2\(16\)-87-97](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2(16)-87-97)

- 4. Марченко Р. В. Категоріальний ряд основних понять механізмів взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації у системі публічного адміністрування держави: зарубіжна наукова думка. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 7 (13). С. 176–187. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7\(13\)-176-187](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7(13)-176-187)
- 5. Марченко Р. В. Специфіка забезпечення взаємодії органів публічної влади та місцевого самоврядування зі ЗМІ в ЄС. Наукові перспективи. 2023. № 11 (41). С. 276–286. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)-276-286](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41)-276-286)
- 6. Марченко Р. В. Подолання негативних тенденцій функціонування механізмів взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації у системі державного управління. Наукові інновації та передові технології. 2024. №6 (34). С. 184–195. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6\(34\)-184-195](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6(34)-184-195)
- 7. Марченко Р. В. Особливості стану та проблематики взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації у системі державного управління в Україні. Успіхи і досягнення у науці. 2024. № 3 (3). С. 322–330. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-3\(3\)-322-330](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-3(3)-322-330)
- 8. Непомнящий О. М., Марченко Р. В. Проблемні та інституційно непослідовні механізми державного управління процесами взаємодії органів влади та ЗМІ. Суспільство та національні інтереси. 2024. № 1(1). С. 309–317. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-1\(1\)-309-317](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-1(1)-309-317)
- 9. Марченко Р. В. Шляхи подолання негативних тенденцій функціонування механізмів взаємодії органів публічної влади і ЗМІ у системі державного управління. Національні інтереси України. 2024 № 1(1). С. 245–252 DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-3041-1793-1\(1\)-245-252](https://doi.org/10.52058/3041-3041-1793-1(1)-245-252)
- 10. Філіпова В. Д., Марченко Р. В. Сутність і природа взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації. Національні інтереси України. 2024 № 2 (2). С. 421–430. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2\(2\)-421-430](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2(2)-421-430)
- 11. Марченко Р. В. Фейки, цензура та дезінформація: регулювання медіаконтенту в Європейському Союзі. Успіхи і досягнення у науці. 2025. № 4 (14). С. 646–656. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-4\(14\)-646-656](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-4(14)-646-656)
- 12. Марченко Р. В. Ретроспектива розвитку інформаційної складової у процесах функціонування держави. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали ХХІХ міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Тепліце, 07 лютого 2023 р.). Тепліце (Чехія), 2023. С. 62–67.
- 13. Марченко Р. В. Історичні процеси прикладної спрямованості формування загальнонаціональної системи засобів масової інформації. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали ХХХ міжнарод. наук.-практ. конф., (м. Гамбург, 07 березня 2023р.). Гамбург (Німеччина) 2023. С. 43–48.
- 14. Марченко Р. В. Функції та статуси ЗМІ ЄС в рамках взаємодії формату «влада – ЗМІ». Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали ХХХVІІІ міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Брно, 07 листопада 2023 р.). Брно (Чехія) 2023. С. 35–41.
- 15. Марченко Р. В. Формування прецеденту взаємодії формату «органи державної влади – засоби масової інформації» в Україні у контексті європейського виміру як передумови до подальших інституціональних перетворень. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали ХL між-народ. наук.-практ. конф. (м. Салоніки, 07 січня 2024 р.). м. Салоніки (Греція), 2024. С. 425–430.
- 16. Марченко Р. В. Аспектна парадигма проблем взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації у системі державного управління в Україні. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали ХLIV міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Умео, 07 травня 2024 р.). м. Умео (Швеція), 2024. С. 17–19.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативних документів; методичні документи; програмні продукти, програмно-технологічна документація

Соціально-економічна спрямованість: підвищення автоматизації виробничих процесів; забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U002024

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романенко Євген Олександрович

2. Yevhen Romanenko

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2285-0543

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Домбровська Світлана Миколаївна

2. Svitlana M. Dombrovska

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8627-0057

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний аерокосмічний університет "Харківський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02066769

Місцезнаходження: вул. Манька Вадима, Харків, Харківський р-н., 61070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Майстренко Катерина Миколаївна
2. Kateryna Maistrenko

Кваліфікація: к. держ.упр., доц., 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8586-9271

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти «Університет трансформації майбутнього»

Код за ЄДРПОУ: 45630188

Місцезнаходження: вул. Ремісничка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кожина Алла Василівна
2. Alla V. Kozhyna

Кваліфікація: д. держ. упр., доц., 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5697-8145

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грищенко Ірина Миколаївна
2. Iryna M. Hryshchenko

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8191-1177

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лелеченко Анжела Павлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лелеченко Анжела Павлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Довженко Олена Андріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна